



2008-06-30
Ert datum: 2008-04-04

Dnr: 100-1416-2008
Er ref: Ku2008/664/KV

Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Betänkandet Värna språken - Förslag till språklag (SOU 2008:26)

Sammanfattning

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har med intresse tagit del av rubricerat betänkande. RAÄ har inte något i sig att invända mot en språklag eller författningsförslagets utformning. RAÄ finner det emellertid inte klarlagt att en språklag är det mest ändamålsenliga sättet att värna svenskan och den språkliga mångfalden i Sverige samt den enskildes tillgång till språk.

RAÄ saknar en analys i betänkandet av språkets roll i ett bevarat och brukat kulturarv. Språket är en central och integrerad del av kulturarvet vilket också är ett av skälen till att det är i ständig förändring. I den språkliga mångfalden ingår också t.ex. de ”blandspråk” som utvecklas som en följd av kulturmöten och levande kulturarv.

Enligt RAÄ:s mening borde betydelsen av en god ortnamnsred ha belysts i betänkandet. RAÄ bedömer det emellertid som troligt att en språklag på ett positivt sätt kommer att förstärka arbetet för en god ortnamnsred.

RAÄ tillstyrker att Institutet för språk och folkminnen ges i uppdrag att följa upp hur språklagen följs.

Synpunkter

Det svenska språkets ställning, Inledning (1:1)

I betänkandet framhålls språket som en viktig del av vår kulturella delaktighet och av den personliga identiteten samt att våra rötter finns i modersmålet. RAÄ saknar i sammanhanget en analys av språkets roll i ett bevarat och brukat kulturarv. Det går inte att sätta likhetstecken mellan begreppet ”rötter” och kulturell tillhörighet eller kulturarv och RAÄ anser att formuleringen därför bör undvikas.

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 41

Tel 08 - 5191 8000
Fax 08 - 660 72 84
E-post riksant@raa.se
Hemsida www.raa.se

Org nr 202100 - 1090
Plusgiro 59994-4
Bankgiro 5052-3620



Borttaget:
Borttaget:
Formaterat: Teckensnitt:Fet
Formaterat: Teckensnitt:Fet

2008-06-30

Dnr: 100-1416-2008

Ett språk lever och utvecklas av dess användare i interaktion med bl.a. samhällsutvecklingen. Ur kulturarvssynpunkt är det därför angeläget att konstatera att "blandspråken" är lika viktiga som svenska och de officiella minoritetsspråken för att dess användare ska kunna sätta samman nya erfarenheter med gamla och skapa en språklig identitet som korresponderar med brukarnas livsvärld.

Svenskans ställning idag och dess framtida utveckling (1.2)

Språk och kulturarv är till sin natur föränderliga. Det är viktigt att vi värnar om ett rikt språk och att gamla språk lever vidare tillsammans med de nya. Detta är en viktig förutsättning för att vi ska kunna tolka och förstå vår gemensamma historia samt att andra perspektiv och erfarenheter inte ska falla i glömska. Detta är också av vikt för att den information som lagras i arkiv och bibliotek ska vara möjlig att ta till sig och bygga kunskap av.

Ortnamn omnämns i betänkandet endast i samband med en hänvisning till språklagstiftning i andra länder och begreppet god ortnamnsed omnämns inte alls. RAÄ bedömer det emellertid som troligt att en språklag på ett positivt kommer att förstärka arbetet för en god ortnamnsed.

Lagstiftning utan sanktioner (12.1.3)

RAÄ delar uppfattningen att det inte bör knytas sanktioner till lagstiftningen.

I vilken utsträckning ska vi lagstifta om språkförhållanden? (12.2)

Utredarens uppdrag har varit att utforma ett förslag till språklag men han har ändå haft anledning att överväga vilka behov av reglering som finns. Utifrån Språkrådets bedömning att svenska är ett stabilt språk som under de närmaste hundra åren till stora delar kommer att vara sig likt (1.2) anser RAÄ inte att det är självklart att en språklag behövs.

Omfattningen av det allmännas ansvar (12.7.3)

RAÄ delar utredarens uppfattning att den högre utbildningen och forskningen är ett område där åtgärder kan behöva vidtas för att värna svenskans ställning som huvudspråk. Att läromedel i ökande omfattning är på engelska bör inte med automatik innebära att även undervisningen sker på engelska.

Uppföljning av lagens tillämpning (12.16)

RAÄ tillstyrker utredarens förslag att Institutet för språk- och folkminnen ges i uppdrag att följa upp hur språklagen följs.



Borttaget:
Borttaget:
Formaterat: Teckensnitt:Fet
Formaterat: Teckensnitt:Fet

2008-06-30

Dnr: 100-1416-2008

Detta yttrande har beslutats av t.f. riksantikvarie Per-Magnus Nilsson efter föredragning av avdelningschef Rolf Källman. Även enhetschefen Birgitta Elfström och verksjuristen Maria Barkin har varit med om den slutliga handläggningen.

Per-Magnus Nilsson

Rolf Källman